

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.011/2018/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Novák Rudolf ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a dr. Sebők Imre ügyvéd ügyintézője mellett eljáró dr. Sebők Imre Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű (cím) és a dr. Szeltner Gábor ügyvéd (cím) által képviselt II.rendű alperes neve II. rendű (cím) alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében az Egri Törvényszék 2.P.20.354/2016/33. sorszám alatti közbenső ítélete ellen az I. rendű alperes által 41. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet elutasítja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 304 032 (háromszáznegyezer-harminckettő) forint mindkét fokú perköltséget, valamint II. rendű alperesnek 10 000 (tízezer) forint elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak az adóhatóság külön felhívására 161 330 (egyszázhatvanegyezer-háromszázharminc) forint le nem rótt kereseti illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes, mint lízingbe vevő és az I. rendű alperes jogelődje, a '**jogelőd neve**' 2007. március 19. napján pénzügyi lízingszerződést kötöttek, melyben a lízingbe adó vállalta, hogy a szerződésben meghatározott Seat Ibiza 1.4. típusú személygépjárművet megvásárolja annak érdekében, hogy azt a lízingbe vevő részére pénzügyi lízingbe adja. A szerződésben lízingdíjak megállapításánál alapul vett regisztrációs adóval növelt általános forgalmi adó nélküli árként 2 760 833 forintot, valamint 340 000 forint regisztrációs adót tüntettek fel. Az első lízingdíj összege 3 280,54 svájci frank, azaz 495 000 forint, az elfogadáskori árfolyam 150,89 forint/svájci frank. Az első lízingdíj esedékessége 2007. március 19. napja, a havi lízingdíjak összege és devizaneme 36 041 forint, azaz 238,86 svájci frank volt, a lízingszerződés futamidejét 120 hónapban határozták meg. A referencia kamatlábként a 3 hónapos CHF LIBOR-t, annak mértékét az elfogadás időpontjában 2,28 %-ban rögzítették.

A szerződés 2. pontja tartalmazta, hogy a díjfizetés forintban történik, az összege az 5.1. pontban meghatározottak szerint változhat. Ezen 5.1. pont szerint a felek megállapodtak abban, hogy az ott

írt rendelkezések kizárólag a deviza fix finanszírozási csomag esetében alkalmazandóak, a szerződésben nem szabályozott fogalmak meghatározásánál az ÁSZF 9. pontját tekintetik irányadónak.

Az 5.1.1. pont tartalmazta a lízingdíj forintban meghatározott összegének kiszámításához, a lízingdíj devizaösszegének kiszámításához, illetőleg az árfolyam-különbözet meghatározásához szükséges képletet. Az 5.1.2. pont szerint az árfolyam-különbözet a lízingdíjban kerül elszámolásra, az árfolyam-különbözet elszámolásával egyidejűleg a lízingbe adó jogosult a lízingszerződés futamidejének egyoldalú módosítására a lízingdíj forintban meghatározott összegének változatlanul hagyása mellett. Az 5.1.4. pont rendelkezik a maximális futamidő elérését követően az árfolyam-különbözet elszámolásáról.

Az 5.1.6. pontjában a lízingbe vevő tudomásul vette, hogy a lízingbe adó jogosult egyoldalúan módosítani a lízingdíj deviza összegét, amennyiben a lízingdíj forintban meghatározott összege vagy az árfolyam megváltozik.

A szerződés 5.4. pontjában a felek megállapodtak abban is, hogy a lízingszerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében a lízingbe adó üzletszabályzatának általános része, valamint az általános szerződési feltételek pénzügyi lízingszerződés személygépjárművekre rendelkezései, továbbá az adatvédelmi ügyfél tájékoztató irányadó, amelyek a szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezik, a szerződés aláírásával a lízingbe vevő elismerte, hogy ezen okiratokat számára átadták, azokat megismerte és az abban foglaltakat tudomásul vette.

A lízingbe vevő szerződésből eredő fizetési kötelezettségeit az általános szerződési feltételek 9. pontja tartalmazta, melynek értelmében a lízingbe vevő a szerződés hatálya alatt a szerződésben meghatározott mértékű lízingdíjat volt köteles megfizetni a szerződésben meghatározott ütemezés szerint. A lízingdíj a szerződésben rögzített tőke- és kamatrészből tevődött össze. A lízingbevevő tudomásul vette, hogy amennyiben a lízingszerződés a fizetendő lízingdíjak összegét a lízingbeadó által az 5.1. pont szerint kiegyenlítésre kerülő szállítói számla pénznemétől eltérő pénznemben határozza meg, úgy a szállítói számla kifizetéséig bekövetkező esetleges árfolyamváltozás következtében a lízingdíjak a lízingszerződés pénznemében megállapított tőkeösszege a szállítói számla pénznemében kifejezett lízingdíj tőkeösszeg alapján, az ott írt: $A_{\text{szerződés}} = a_0 \times A_{\text{szla}}$ konverzió alapján megváltozhat. A képletben az a_0 , a lízingszerződés szerinti pénznemre és szállítói számla pénzneme közötti konverziós árfolyam a folyósítás napján az I.rendű alperes által jegyzett deviza I vételi árfolyam reciproka. A lízingdíjak tőkeösszegének a lízing pénznemében megállapított értéke megváltozásával egyidejűleg a lízingdíjak összege ismételten megállapításra kerül. Rögzítették, hogy ha a lízingszerződés a lízingdíjat devizában állapítja meg, annak megfizetése a felek eltérő megállapodásának hiányában forintban történik, a deviza forintra történő átváltása az esedékesség napját megelőző hónap 12. napjára az **I.rendű alperes** által az adott devizanemre jegyzett deviza I eladási árfolyam alapján történik az ott írt képlet szerint.

Rögzítették, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot a lízingbe vevő köteles viselni.

A szerződést az I. rendű alperes jogelődje nevében az **gazdasági társaság** gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó gazdasági társaság jegyezte, a szerződéskötést megelőző ügyintézés az autókereskedés alkalmazottja bonyolította. A szerződés megkötését megelőzően tájékoztatta a felperest arról, hogy a lízing devizanemeként megjelölt svájci frank árfolyama, és erre tekintettel havonta a felperes által fizetendő összeg is változhat, arra vonatkozóan nem adott tájékoztatást, hogy ez a változás milyen mértékű lehet.

A '**jogelőd neve**' beolvadt az I. rendű alperes '**I.rendű alperes**'-be, mely 2016. november 14-én kelt szerződéssel a perbeli szerződésből eredő követelését a II. rendű alperesre engedményezte.

Az I. rendű alperes felperes fizetési késedelmére tekintettel 2014. február 20. napján kelt levelével a szerződést azonnali hatállyal felmondta, a fizetendő teljes tartozás összegét ekkor 1 960 628 forintban jelölte meg.

Az I. rendű alperes a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: elszámolási törvényben) előírt elszámolási kötelezettségét teljesítette, tisztességtelenül felszámított összegként 1 297 svájci frankot állapított meg, melyet a tartozásra számolt el, ezt követően a szerződésből eredő lejárt tartozásként 932 972 forintot tartott nyilván. Az elszámolás felülvizsgált.

A felperes keresetében a szerződés érvénytelenségét kérte megállapítani a szerződésből eredő árfolyamkockázatról való tájékoztatás elégtelenségére hivatkozással, elsődlegesen, mert az a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 203. §-ába ütközik, ekként a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 200. § (2) bekezdése alapján semmis, másodlagosan pedig a devizában való elszámolást kikötő szerződési feltételek tisztességtelensége miatt. A felperes az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását indítványozta és kérte az alperes kötelezését 1 755 865 forint és ezen összeg után 2014. április 25. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata, valamint perköltségeinek megfizetésére.

Az I. és II. rendű alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, mivel álláspontjuk szerint az árfolyamkockázatról a felperest a lízingbe adó megfelelően tájékoztatta. Az I. rendű alperes utalt arra, hogy a számviteli törvény szerint a pénzügyi lízing fogalmi eleme a lízingbe vevő kockázatvállalása.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes és a '**jogelőd**' között 2007. március 19-én létrejött pénzügyi lízingszerződés érvénytelen.

Rögzítette, hogy a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség a pénzügyi lízingszerződésre nem vonatkozik, emellett e jogszabályi rendelkezés annak megsértéséhez nem kapcsolja a semmisség jogkövetkezményét, így ezen felperesi hivatkozásra tekintettel a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

Rögzítette, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések a Ptk. 209. § (4) bekezdése szerint nem alkalmazhatóak a főszolgáltatást megállapító, illetve szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. A devizaalapú elszámolás kikötése a főszolgáltatás körébe tartozik, azonban a 2/2014. Polgári jogegységi határozat alapján a pénztartozás devizában történt meghatározásáról rendelkező szerződési kikötés tisztességtelensége korlátozottan vizsgálható, annak meg kell felelnie a világosság és érthetőség követelményének.

Kifejtette, hogy a Ptk. 205. § (4) bekezdésére, Hpt. 203. § (1) bekezdésére, továbbá a Kúria 6/2013. és 2/2014. Polgári jogegységi határozatára figyelemmel az árfolyam-kockázatról adott tájékoztatás akkor lehet megfelelő, ha a hitelező a fogyasztót még a szerződéskötést megelőzően tájékoztatta a tartozás devizában való meghatározásának következményeiről: tehát arról, hogy a futamidő alatt minden esetben a kikötött devizanem forinthez viszonyított mindenkori árfolyam figyelembevételével számított törlesztőrészletet kell fizetnie, az árfolyamváltozás a felek által nem befolyásolható körülmények függvénye, melyek előre nem kiszámíthatóan bármikor a hitel futamideje alatt is reálisan bekövetkezhetnek. Ez a forint hitelekhez képest a fogyasztóra nézve

fokozott kockázattal jár, ennek következtében fizetési kötelezettségei bármilyen mértékben, korlátlanul megemelkedhetnek, az árfolyamváltozás kockázatát a forint hiteleknel kedvezőbb kamatmérték ellenében vállalja. A tájékoztatás akkor megfelelő, ha az alapján az átlagosan tájékozott fogyasztótól elvárható annak mérlegelése, hogy a kedvezőbb kamatmérték elérése érdekében az árfolyamváltozás kockázata ésszerűen vállalható. A perben az alperesnek kellett bizonyítani, hogy e kötelezettségének eleget tett.

Megállapította, hogy nincs olyan, a felperes által aláírt okirat, mely kifejezett tájékoztatást tartalmazott volna az árfolyamkockázat mibenlétéről és törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról. Az egyedi kölcsönszerződés általános szerződési feltételei, és az ÁSZF elszórtan és az átlagfogyasztó számára nehezen érthetően, képletekbe rejtetten használja az árfolyam és deviza szót, valamint az átszámítás szabályait, azonban ebből nem következik az, hogy annak mibenlétét, a fogyasztóra nézve lehetséges következményeit abból fel lehet ismerni. Az ÁSZF 9. pontja ugyan megemlíti az árfolyamváltozásból eredő kockázatot, és hogy ez az adóst terheli, azonban ennél többet nem mond, ebből pedig az árfolyamváltozás lényege az azt befolyásoló tényezők alakulásának kiszámíthatatlansága és korlátlansága, továbbá annak felperes fizetési kötelezettségére való hatása nem olvasható ki. A felperes személyes nyilatkozata során az eljáró hitelügyintéző az árfolyamot stabilnak, a szerződést rá nézve veszélytelennek állította be, ezt sugallta az akkori médiakörnyezet is. Az ügyletkötésnél az alperes képviselőjében eljáró **Hné F. E.** szerint ugyan minden esetben felhívták az ügyfelek figyelmét arra, hogy a kalkulált részletek változhatnak, de arról nem volt szó, hogy milyen tényezők függvényében. Elhangzott, hogy az árfolyamváltozás kihat a fizetési kötelezettségre, de annak lehetséges mértékéről, korlátlanságáról nem történt tájékoztatás, mint ahogy arról sem, hogy a devizaalapú finanszírozás választása kifejezett kockázattal jár.

Mindezek mérlegelésével megállapította, hogy az alperes jogelődje feltárta, hogy a törlesztőrészletek és a svájci frank/forint árfolyamának forint árfolyamának alakulása között összefüggés van, azok az árfolyamváltozás hatására növekedhetnek. Arról viszont sem írásban, sem szóban nem tájékoztatta, hogy ennek milyen következményei lehetnek a felperesre nézve, hogy a konstrukció jelentős kockázattal jár, ellenkezőleg, az ilyen konstrukció előnye került egyoldalú megvilágításba. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy az I. rendű alperes jogelődje a devizában való elszámolás kikötésével összefüggő kockázatokat és azok lehetséges gazdasági hatásait nem tárta fel olyan módon, hogy a felperes azt szerződéskötési szándéka kialakításánál figyelembe vehesse, így a felperes számára nem lehetett világos és érthető, hogy mit jelent a devizában való elszámolás, ezért az azt kikötő szerződési feltétel érvénytelen, mely a teljes szerződés érvénytelenségét okozza.

Az I. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását.

Állította, és e körben utalt **Hné F. E.** tanúvallomásában foglaltakra is, hogy a felperesnek az árfolyamkockázat tekintetében írásban és szóban nyújtott tájékoztatás megfelelt a Kúria 6/2013. és 2/2014. Polgári jogegységi határozatában előírtaknak. Abból egy átlagos, általánosan tájékozott, figyelmes és körültekintő fogyasztó számára felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat valós, az kizárólag a fogyasztót terheli és az árfolyam kedvezőtlen változásának nincs felső határa. Az elsőfokú bíróság tévesen emelte ítéletébe a felperes által személyes meghallgatásakor előadottakat, azokat szöveggörnyezetükből kiragadta. Hangsúlyozta, hogy a lízingszerződés 5.4. pontja, illetőleg az általános szerződés 9. pontja az árfolyamváltozásról megfelelő tájékoztatást adott, emellett az ügyfelek részére az alperesi jogelőd honlapján közzétette a lízing-szerződés és abban rejlő

kockázatok megismeréséhez szükséges tájékoztatást, a szerződéshez kapcsolódó mellékletek bárki számára hozzáférhetőek, megismerhetőek voltak, emellett az üzletkötő is általános és részletekbe menő tájékoztatást adott.

Utalt arra, hogy a felperes keresetét azért is el kellett volna utasítani, mert nem jelölte meg az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére, hogy milyen jogkövetkezmény levonását kéri.

Másodlagos, hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelme kapcsán utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Ptk. 209. § (4) bekezdésének a szerződés megkötésekor még hatályba nem lépő szövegére alapította, mely a visszaható hatály tilalmába ütközik, ezért az ítélet jogszabályellenes. Utalt arra, hogy az ítélet meghozatala során az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésének rendelkezéseit is.

Az I. rendű alperes kérte továbbá a tárgyalás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. és C-38/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig, mivel a per eldöntése ezen előzetes kérdések elbírálásától függ.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéletábra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján a közbenső ítélet ellen irányuló fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Az I. rendű alperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelme nem alapos.

A tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005. (IX.14.) PK-KK közös vélemény szerint, ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, melynek tárgyában más polgári perben - azonos tényekre alapítottnan - az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság a Pp. 152. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával ezen előzetes eljárás befejezéséig a per tárgyalását felfüggesztheti. A kérelem elbírálásakor elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy a perbeli jogvita eldöntése szempontjából az előzetes döntéshozatali eljárás kimenetele ténylegesen előkérdésnek minősül-e, illetőleg az eljárásban alkalmazandó jogharmonizációs rendelkezések kapcsán felmerül-e ténylegesen az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdés.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-38/17. ügyszám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdés annak eldöntésére irányul, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az olyan tagállami szabályozás, mely nem teszi kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára a szerződés érvényességéhez, hogy a szerződés elsődleges tárgyát képező szerződési feltételt - ide értve a devizaalapú hitel folyósítási deviza árfolyamát is - még a szerződést megelőzően ismertesse a fogyasztóval, hanem megengedi azt, hogy ezt csak akkor közölje, amikor már a fogyasztó visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt a szerződés teljesítésére.

A felperes keresete ugyanakkor jelen perben kizárólag annak megállapítására irányult, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás elégtelenségére tekintettel a szerződés jogszabályba ütközik, illetőleg a devizában való elszámolást kikötő szerződési feltételek tisztességtelenek. A fenti szám alatti előzetes döntéshozatali eljárásban érintettek így jelen per tárgyát nem képezik, ezen előzetes döntéshozatali eljárás tehát nem képezheti jelen per eldöntésének előkérdését.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. ügyszám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás annak eldöntésére irányult, hogy az elszámolási törvényekre is tekintettel jelenleg is vizsgálható-e az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés tisztességtelensége, amennyiben vizsgálható, a nyújtott tájékoztatásnak mire kell kiterjednie. Az ítéletábra álláspontja szerint e kérdésben ugyanakkor a 93/13. EGK irányelv további értelmezése nem szükséges, a Kúria kérdése nyomán a C-26/13. szám alatti ítéletben az irányelv értelmezése megtörtént, az Európai Unió Bírósága által adott értelmezés beépítésre került a Kúria 2/2014. számú jogegységi határozatába. Mindezek alapján az árfolyamkockázatot telepítő szerződési rendelkezések tisztességtelenségére irányuló kereseti kérelme a nemzeti és uniós jog alapján a nemzeti bíróság által eldönthetőek.

Mindezek alapján az ítéletábra az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította, ezen döntésével szemben a Pp. 155. § (3) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek.

Az I. rendű alperes fellebbezése alapos.

Az ítéletábra elsősorban az I. rendű alperes hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelmét vizsgálta, figyelemmel arra, hogy annak alapossága esetén a fellebbezés további vizsgálata szükségtelen.

Megállapította ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során lényeges eljárási szabálysértés nem történt. Nem vitathatóan a szerződés megkötésének időpontjában a Ptk. 209. § (4) bekezdése még nem tartalmazta a főszolgáltatást megállapító, illetőleg szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötések világosságának és érthetőségének követelményét, azonban - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan kifejtette - a bíróságokra kötelező 2/2014. Polgári jogegységi határozat indoklásában is rögzítettek szerint ennek ellenére vizsgálendő és vizsgálható, hogy az adott szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése világos, illetőleg érthető-e. A Ptk. 2009. évi XXXI. törvénnyel történt módosításával a szerződéskötés idején az 1994. évi I. törvénnyel kihirdetett társulási megállapodás, illetve az Európai Unióhoz való csatlakozás folytán már Magyarországon is irányadó 93/13. EGK irányelv rendelkezései kerültek átültetésre, az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ítéletben kifejtettekből is következően a nemzeti bíróság a nemzeti jogrend valamennyi szabályát köteles figyelembe venni és amennyire csak lehetséges az adott területen alkalmazandó irányelv szövegének és céljának megfelelően értelmezni oly módon, hogy az irányelv által követett céllal összhangban álló eredményre jusson, kivéve, ha ez contra legem jogértelmezéshez vezetne. Tekintve, hogy a magyar jog egyetlen 2009. május 22. előtti szabályából sem vezethető le, hogy nem megfelelően átültetett irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatóak, ezért az irányelv alapján kell a vonatkozó szabályokat értelmezni. Erre tekintettel tehát a felek által 2007. március 19. napján megkötött lízingszerződés tekintetében is vizsgálendő volt, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések világosak, érthetőek-e.

A Pp. 206. § (1) bekezdése lényegében a bíró perbeli cselekményét, a bizonyítékok mérlegelésének kötelezettségét tartalmazza. A bíróság ítéletében, illetőleg határozatában köteles megjelölni a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket. Ezen kötelezettségének az elsőfokú bíróság eleget tett. Amennyiben a bíróság az általa elvégzett mérlegelés eredményeképpen helytelen

jogi következtetésre jut, az nem az ítélet hatályon kívül helyezéséhez, hanem annak megváltoztatásához vezet.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésének indoka nem volt.

A felperes jogkövetkezmény iránti kereseti kérelmet előterjesztett, az az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdésének megfelelően tartalmazta az indítványozott jogkövetkezményt, és a felek közötti elszámolás eredményeképpen a felperesi álláspont szerint alperest terhelő fizetési kötelezettséget is, megadta ennek számítási módját. Amennyiben a felperes keresete az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdésben foglaltaknak nem felelt volna meg, az alperesi állásponttal ellentétben nem a kereset érdemi, hanem idézés kibocsátása nélküli elutasításának lett volna helye.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshez szükséges mértékben feltárta, azonban a közbenső ítéletben foglalt jogi következtetéseivel az ítéletábra nagyobb részt nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a perbeli lízingszerződésre a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésének rendelkezései nem irányadóak, illetőleg ezen jogszabályi rendelkezések megsértése nem okozza a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint a szerződés semmisségét.

A szerződő feleket ugyanakkor a Ptk. 205. § (4) bekezdése alapján általánosan terheli a szerződés megkötése során az együttműködési kötelezettség, a szerződéskötést megelőzően tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről, deviza, illetőleg devizaalapú hitel nyújtása esetén tájékoztatni kell a másik felet az árfolyamkockázatot adósrá telepítő szerződési kikötésekről, a szerződés kockázatáról. A Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése a kölcsönszerződések esetén meghatározza ezen tájékoztatás tartalmát akként, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, annak hatását a törlesztőrészletre. A Hpt. ezen rendelkezései ugyan a lízingszerződésre nem alkalmazhatóak, azonban a tájékoztatás tartalma körében iránymutatást nyújtanak.

A kockázat nem más, mint valamely cselekvéssel, vállalkozással járó veszély, kár, anyagi veszteség lehetősége, az árfolyamkockázat tehát nem más, mint azon lehetőség, hogy a szerződés kirovó pénznemének árfolyama megváltozhat. A szerződés kockázata abban rejlik, hogy az árfolyamváltozás hatására a pénzügyi intézménnyel szerződő lízingbe vevő fizetési kötelezettségei hátrányosan változhatnak, az általa fizetendő lízingdíjak összege megnőhet. E körben a lízingszerződésekre is irányadó a 6/2013. Polgári jogegységi határozat III. pontja, mely szerint a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, valamint arra, hogy annak milyen hatása van a lízingdíjakra. A tájékoztatási kötelezettség ugyanakkor nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére, nem kellett kiterjednie a kockázat reális voltára, valószínűségére sem. A pénzügyi intézménynek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa.

Mindezekre tekintettel a tájékoztatási kötelezettség körében szükséges és egyben elegendő annak rögzítése, hogy a kirovó pénznem árfolyama megváltozhat a szerződés futamideje alatt, valamint, hogy ezen árfolyamváltozás hogyan hat a lízingdíjakra, az árfolyamváltozás hatására a lízingdíj összege korlátozás nélkül is megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg és annak nincs felső határa, az árfolyamváltozás a lízing futamideje alatt is bekövetkezhet. Nem kellett a tájékoztatásnak kiterjednie ugyanakkor arra, hogy az árfolyamváltozás a felek által nem befolyásolható körülmények függvénye, illetőleg a devizaalapú lízing a forint lízinghez képest a fogyasztóra nézve esetlegesen fokozott kockázattal jár, valamint arra sem, hogy

az árfolyamváltozás kockázatát a fogyasztó a forint hiteleknel kedvezőbb kamatmérték ellenében vállalja. Az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztótól is elvárható annak felmérése, hogy az előre nem látható irányban és mértékben változó árfolyam és ennek hatására változó lízingdíj vállalása számára kockázatot jelent, valamint elvárható annak mérlegelése is, hogy ezen kockázat számára gazdaságilag vállalható-e.

Ha a fogyasztó számára adott tájékoztatásból az átlagos fogyasztó számára is az tűnhetett ki, hogy az árfolyamváltozás kockázata őt terheli, és az megemelheti az általa fizetendő szolgáltatás mértékét, melynek bekövetkezésére reális lehetőség áll fenn, a tájékoztatás megfelel a Ptk. 205. § (4) bekezdésében írtaknak.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének indoklásában maga is megállapította, hogy az alperes jogelődje feltárta, hogy a lízingdíjak és a svájci frank/forint árfolyamának alakulása között összefüggés van, a lízingdíj az árfolyamváltozás hatására növekedhet.

Sem a felek közötti szerződés, sem az I. rendű alperes jogelődjeként a szerződéskötés során eljáró **Hné F. E.** által adott tájékoztatás nem utalt arra, hogy ennek következményeit a fogyasztó lízingbe vevő csak bizonyos korlátok között lenne köteles viselni. A szerződés 5. pontja, valamint az általános szerződési feltételek 9. pontja részletesen ismerteti, hogy az árfolyam változása milyen hatással bír a lízingdíj összegére, tartalmazza az elszámolás módját. Mindezt az I. rendű alperes képviselőjében eljáró **Hné F. E.** a szerződés megkötése előtt szóban is elmondta a felperesnek. Elmondta, hogy az elkészített kalkuláció nem tekinthető állandónak, az abban szereplő összegek az árfolyammal együtt változhatnak devizaalapú kölcsön vagy lízing esetén. Arról nem volt szó, hogy ez a változás milyen mértékű lehet, hiszen azt nem lehetett előre látni. Nem volt arról szó, hogy az árfolyam aktuálisan stabil, ezért a konstrukció biztonságos, ugyanakkor külön azt sem hangsúlyozták, hogy kifejezetten kockázatot jelent. A felperes saját maga is elismerte, elhangzott, hogy a szerződésből eredő terheiben változás bekövetkezhet. Arra nem emlékezett, volt-e arról szó, hogy milyen mértékű lehet ez a változás.

A kölcsönszerződés és az általános szerződési feltétel tartalma alapján az átlagos fogyasztó számára is egyértelműnek kellett lennie, hogy a hitelkonstrukció a forint/svájci frank árfolyam mozgásra tekintettel kockázattal jár, valamint annak is, hogy ezen kockázat kizárólagosan a lízingbe vevőt terheli. Az általános szerződés 9. pontjából egyértelműnek kellett lennie annak is, hogy korlátozás nélkül köteles a felperes ezen kockázat viselésére.

Habár a felperes személyes meghallgatása során állította, hogy a szerződés megkötése során az ügyintéző úgy tájékoztatta, hogy a svájci frank alapú szerződés jobb, mintha forint alapút venne igénybe. Őt úgy tájékoztatták, hogy fizetési kötelezettsége számottevően nem fog változni, minden hónapban ugyanannyi lesz, mert stabil az árfolyam. Ezen állítását azonban a perben nem bizonyította, és annak ellentmond, hogy a jelentős árfolyam-emelkedés ellenére a lízingdíjakat még hosszú ideig fizette, az tehát nem érte őt váratlanul.

A felperes személyes meghallgatása során hivatkozott arra is, hogy az akkori média-környezet is a devizahitelek megbízhatóságát támasztotta alá, ismerősi körében is ilyen hiteleket vettek fel. Azonban a termékről esetlegesen közzétett, szükségszerűen általánosító és egyszerűsített tartalmú reklámok az egyedi kölcsönszerződésben és általános szerződési feltételekben foglalt, illetőleg az alperesi jogelőd képviselőjében eljáró ügyletkötő által szóban adott konkrét, megfelelő tájékoztatással szemben nem tekinthetők olyannak, amelyek alapján a fogyasztó alappal feltételezhette, hogy a szerződésben feltárt kockázat nem valós, bekövetkezése nem reális. Nem alapozhatta meg ezen feltevését a szerződés megkötését megelőző évben a Bankszövetség által

kiadott nyilatkozat sem, figyelemmel annak szükségszerűen általános tartalmára. A konkrét szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztónak adott tájékoztatásra tekintettel közömbös, hogy a Bankszövetség, mely a konkrét szerződésnek nem alanya, az árfolyamkockázat várható alakulását illetően milyen álláspontot foglalt el. Hasonlóképpen nincs annak sem jelentősége, hogy jogszabályok meghatározott feltételek mellett a végtörlesztést milyen árfolyamon tették lehetővé.

A 6/2013. Polgári jogegységi határozat III. pontja szerint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által adott tájékoztatás szerint 2001. és 2008. közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát, ezen időszakban a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra. Megalapozatlan és a perben bizonyítást sem nyert a felperes azon hivatkozása, hogy a forint gyengülését az alperesi jogelőd előre látta volna.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az ekként teljes egészében pervesztes felperes köteles megfizetni az alperesek perrel felmerült költségeit, ide értve az első- és másodfokú eljárásban a jogi képvisellel felmerült költséget, továbbá az I. rendű alperes által lerótt fellebbezési illeték összegét is.

Az ítéletábra a per tárgyának értékét a felperesek jogkövetkezmény tekintetében előterjesztett kereseti kérelmére figyelemmel állapította meg. A felperes keresete jogkövetkezmény levonására, tehát szükségképpen marasztalásra irányult, a per tárgyának értéke a Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke. A keresettel érvényesített követelés értéke jelen perben nem egyezik a felperes által kért marasztalási összeggel, hanem - mivel a felperes keresete annak megállapítására is irányult, hogy a törvényi elszámolásban megjelölt összeggel nem tartozik - az az alperesek által felperes terhére nyilvántartott tartozás és felperes által kért marasztalási összeg együttes összege. A per tárgyának értéke tehát a felperes terhére nyilvántartott tartozás összege, azaz 932 972 forint, illetőleg a keresetben érvényesített 1 255 865 forintos marasztalási összeg együttes összege, azaz 2 688 837 forint.

Az ítéletábra ezen pertárgyérték alapulvételével számította az alpereseket megillető első- és másodfokú eljárásban jogi képvisellel felmerült perköltség összegét. Az I. rendű alperes vonatkozásában a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjában, illetőleg (5) bekezdésében foglaltak alapján számította a perköltséget, így az elsőfokú eljárásban I. rendű alperest megillető perköltség összege 134 400 forint volt, míg a másodfokú eljárásban - figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárás közbenső ítélet elleni jogorvoslati kérelem alapján indult - az I. rendű alperest megillető perköltség számításakor az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésére figyelemmel 10 000 forintot állapított meg. Az I. rendű alperes jogi képviselőjét emellett általános forgalmi adó fizetési kötelezettség is terheli, ügyvédi munkadíjként ezért az I. rendű alperes 38 988 forint általános forgalmi adót is tartalmazó 183 388 forintba tarthat igényt. A felperes köteles továbbá megtéríteni az I. rendű alperes által lerótt 48 000 forint fellebbezési illetéket, így mindösszesen a felperest az ítéletábra I. rendű alperes javára 231 388 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

A II. rendű alperes ugyanakkor az elsőfokú eljárás során mindösszesen perbelépés iránti kérelmet terjesztett elő, valamint ellenkérelemként a kereset elutasítását kérte azzal, hogy annak külön kifejtése nélkül az I. rendű alperes által kifejtett jogi indokokat kívánja maga is előadni. Erre

tekintettel az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint meghatározható mértékű elsőfokú perköltség összegét a (6) bekezdésre tekintettel 10 000 forintra mérsékelte. Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes a másodfokú eljárásban fellebbezési ellenkérelmet, előkészítő iratot egyáltalán nem készített, a másodfokú eljárással kapcsolatban pedig perköltség megfizetésére a felperest II. rendű alperes részére a bíróság nem kötelezte.

A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült, ezért a fenti pertárgyérték alapján megállapított összegű eljárási illeték megfizetésére kötelezte a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Debrecen, 2018. április 4.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -